

Ecologische beoordeling bestemmingsplan Zwette 6 te Leeuwarden

Opdrachtgever Gemeente Leeuwarden
Referentie Stoker O. & E. van der Heijden 2017. Ecologische beoordeling bestemmingsplan Zwette 6 te Leeuwarden. A&W-notitie 2793. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.

Projectcode 2793zwa
Status Definitief
Datum 3 april 2017
Projectleider E. van der Heijden
Autorisatie R.J. Strijkstra

Inhoud

1. Inleiding
2. Omschrijving bestemmingsplangebied
3. Gebiedsbescherming en beoordeling
4. Soortbescherming en beoordeling
5. Conclusies
Bronnen

Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv

Suderwei 2
Postbus 32, 9269 ZR Feanwâlden
tel. 0511 – 474764
email: info@altwym.nl
website: www.altwym.nl

1. Inleiding

De gemeente Leeuwarden is voornemens een bedrijventerrein te realiseren op het Zwette 6 te Leeuwarden. Om dit te realiseren is een nieuw bestemmingsplan nodig.

Voor een nieuw bestemmingsplan is een ecologische beoordeling nodig. Tijdens deze beoordeling worden kansen en risico's in kaart gebracht ten aanzien van vigerende wet- en regelgeving met betrekking tot natuur. Dit zijn de Wet natuurbescherming, het Natuurnetwerk Nederland/ Ecologische Hoofdstructuur en eventuele andere vormen van regelgeving ten aanzien van natuurbescherming. De resultaten van onderhavige beoordeling kunnen vervolgens worden gevoegd in het nieuwe bestemmingsplan.

Deze notitie bevat een beknopte beschrijving van de ecologische waarden binnen de grenzen van het nieuwe bestemmingsplan, waarbij gebruik gemaakt is van eerdere onderzoeken die hebben plaatsgevonden in verband met de realisatie van de Haak om Leeuwarden (Prescher & Biezenaar 2016, Stoker 2014, Schut 2012, Koopmans 2011, Strijkstra 2011) en recente verspreidingsatlassen en websites (o.a. de NDFF). Op 3 mei 2016 heeft tevens een veldbezoek aan het plangebied plaatsgevonden, waarbij is gelet op de potentie voor beschermde natuurwaarden. In de rapportage is tevens een advisering gegeven omtrent mogelijke knelpunten met ecologische wet- en regelgeving ten aanzien van toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen, die van belang kunnen zijn voor het bestemmingsplan.

Overige aspecten

- Altenburg & Wymenga presenteert in deze notitie de resultaten van een onafhankelijk ecologisch onderzoek. Het onderzoek spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het onderhavige plan of een bepaalde ontwikkeling. Landschappelijke, archeologische of cultuurhistorische waarden komen niet aan de orde.
- Aan deze ecologische beoordeling kunnen geen rechten worden ontleend.
- Altenburg & Wymenga is lid van het Netwerk Groene Bureaus en handelt volgens de richtlijnen die door deze brancheorganisatie zijn opgesteld.
- Inventarisatiegegevens hebben een beperkte geldigheidsduur. Die periode is maximaal vijf jaar voor soorten die volgens de Wet natuurbescherming zijn beschermd.

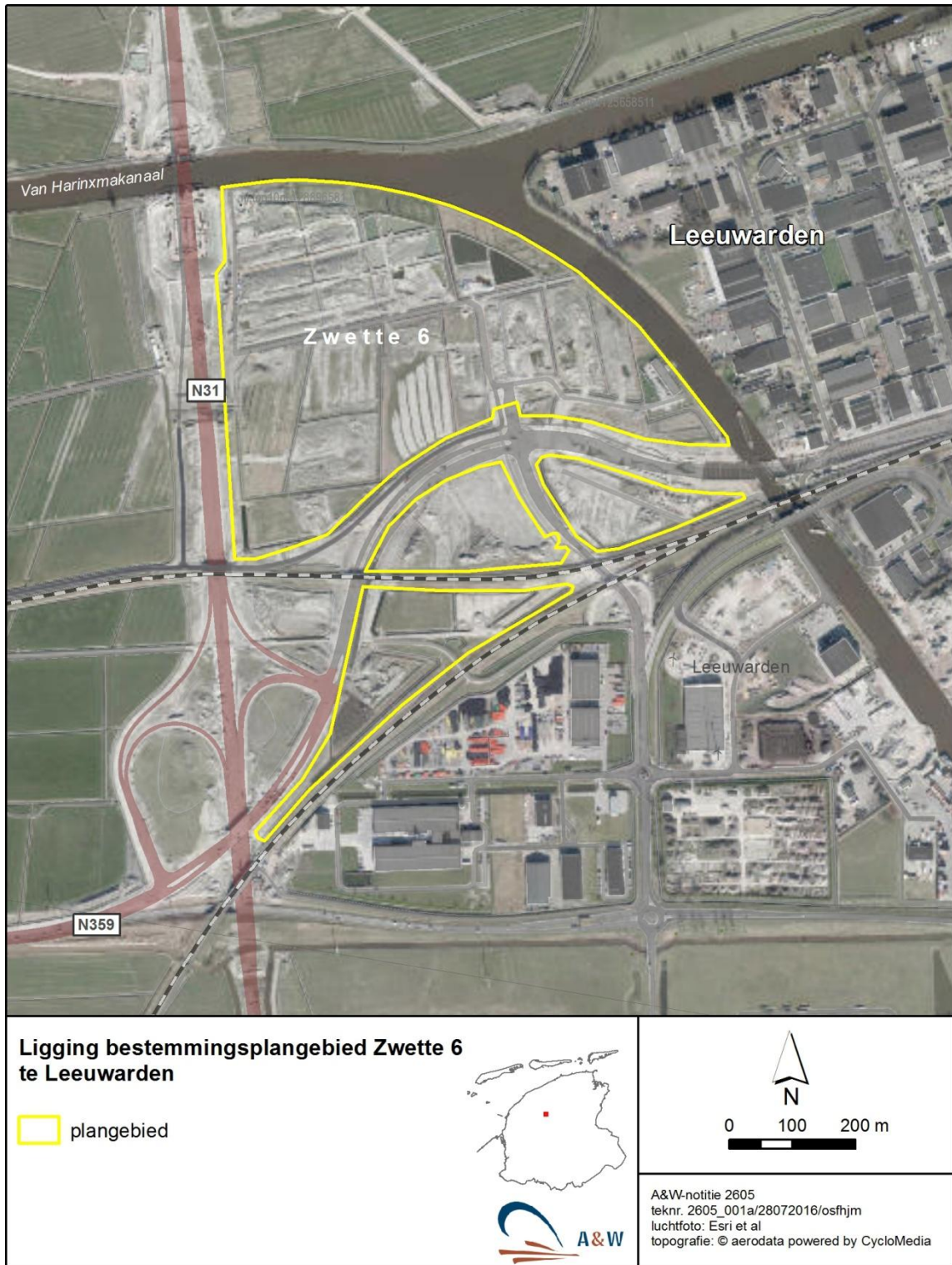
2. Omschrijving bestemmingsplangebied

Het bestemmingsplangebied betreft het Zwette 6 te Leeuwarden en staat weergegeven in figuur 1. Het plangebied ligt buiten het zuidwestelijk deel van de bebouwde kom van Leeuwarden. Het gebied wordt aan de westzijde begrensd door het nieuwe tracé van de N31. Zwette 6 ligt aan de noordzijde tegen het Van Harinxmakanaal en wordt doorsneden door de Tjusterwei.

Door de aanleg van de Haak om Leeuwarden is dit gebied in gebruik geweest als tijdelijk gronddepot. Recentelijk zijn door de Provincie Fryslân werkzaamheden gestart om het gronddepot af te graven, de sloten te dempen en het gebied verder bouwrijp te maken (Prescher & Biezenaar 2016). Voor het bestemmingsplan wordt het bouwrijp gemaakte terrein beschouwd als nulsituatie. Ook in onderhavige toetsing wordt uitgegaan van een bouwrijp gemaakt terrein waar alle sloten zijn gedempt en de vegetatie verwijderd. Een impressie van het bestemmingsplangebied in de huidige situatie is gegeven in foto 1.

Foto 1 (A&W mei 2016). Impressie van het bestemmingsplangebied.

Figuur 1. De ligging van het bestemmingsplangebied.

3. Gebiedsbescherming en beoordeling

In Nederland zijn de meeste beschermde gebieden beschermd volgens de Wet natuurbescherming (Natura 2000) of regels omtrent het Natuurnetwerk Nederland (NNN)/Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Daarnaast kunnen gebieden ook worden beschermd vanwege hun natuurwaarden via verordeningen of het bestemmingsplan.

3.1 Natura 2000-gebieden

Het bestemmingsplangebied maakt geen deel uit van een Natura 2000-gebied. De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden zijn de 'Grote Wielen' en de 'Alde Feanen'. Deze gebieden liggen op respectievelijk 7,5 en 10 km van het bestemmingsplangebied. Overige Natura 2000-gebieden liggen op aanzienlijk grotere afstanden waardoor deze geen ecologische relatie hebben met het plangebied. Dergelijke gebieden zijn daardoor niet relevant voor deze ecologische beoordeling.

De Natura 2000-gebieden 'Grote Wielen' en 'Alde Feanen' zijn aangewezen voor verscheidene habitattypen (vegetatietypen) en soorten, waarvoor in het ontwerpbesluit instandhoudingsdoelen zijn opgesteld. Dit betreft voor beide gebieden bepaalde Habitattypen (vegetatietypen), Noordse woelmuis, Bittervoorn, Meervleermuis, steltlopers, ganzen en eenden. Daarnaast is de 'Alde Feanen' aangewezen voor Grote modderkruiper, Kleine modderkruiper en Rivierdonderpad.

Omdat de Wet natuurbescherming bepaalt dat alle projecten en handelingen moeten worden getoetst of zij negatieve effecten kunnen hebben op Natura 2000-gebieden, is de zogenaamde 'Voortoets' uitgevoerd. Hierin is bepaald welke aangewezen natuurwaarden van de Natura 2000-gebieden 'Grote Wielen' en de 'Alde Feanen' mogelijk negatieve effecten ondervinden door ruimtelijke ontwikkelingen die uitvoerbaar zijn binnen het nieuwe bestemmingsplan.

Een activiteit die buiten een Natura 2000-gebied plaatsvindt, kan op twee manieren invloed hebben op de aangewezen natuurwaarden van het Natura 2000-gebied. Als eerste kan vanuit het plangebied verstoring optreden die tot binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied reikt (zoals geluid- en lichtverstoring emissie van stikstof). Het gaat hier dan om *directe effecten*. Ten tweede kunnen aangewezen soorten die mobiel zijn (zoals vogels en vleermuizen) ook buiten het Natura 2000-gebied voorkomen en daar door een activiteit worden verstoord. Het gaat hier dan om *indirecte effecten*. In beide gevallen kan dan sprake zijn van een conflict met de Wet natuurbescherming. Hieronder zal op beide type effecten worden ingegaan.

Directe effecten

Geluid en Licht

De aanleg en het gebruik van de toekomstige bedrijven op het bedrijventerrein produceren geluid en licht. De afstand tussen het bedrijventerrein en de Natura 2000-gebieden is behoorlijk groot. Om deze reden zijn er als gevolg van geluid- en lichtproductie in het bedrijventerrein geen directe effecten te verwachten op aangewezen natuurwaarden die zich alleen binnen de grenzen van deze Natura 2000-gebieden bevinden.

Stikstof

Algemeen

Realisatie van de Zwette kan leiden tot een toename van de depositie van stikstof in de omliggende Natura 2000-gebieden. Een toename in stikstofdepositie kan negatieve effecten op de natuur tot gevolg hebben, zoals een verminderde soortendiversiteit en verdringing van zeldzame soorten uit de vegetatie door stikstofminnende soorten. Hoge stikstofdeposities kunnen leiden tot

een verarming van de vegetatie, doordat snelgroeïende, stikstofminnende soorten als brandnetel en grassen gaan domineren.

De stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden

In tabel 3.1 zijn de stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden opgenomen die zich binnen een straal van ongeveer 50 km vanaf het plangebied bevinden. Hierbij is het meest dichtbij gelegen gebied de Alde Feanen. Dit gebied ligt op ongeveer 11 km van het plangebied.

Tabel 3.1 - Verwachte toename van de depositie op de Natura 2000-gebieden rondom het bestemmingsplangebied De Zwette. Aangegeven is de basisvariant en de maximale variant. Bij de maximale variant is ook scheepvaartverkeer meegenomen.

Natura 2000-gebied	Basis (mol/ha/jaar)	Maximaal (mol/ha/jaar)
Alde Feanen	0,40	0,50
Duinen Ameland	0,27	0,35
Waddenzee	0,24	0,30
Duinen Schiermonnikoog	0,23	0,28
Wijnjeterper Schar	0,19	0,24
Duinen Terschelling	0,16	0,21
Van Oordt's Mersken	0,16	0,20
Drents-Friese Wold & leggelderveld	0,13	0,16
Bakkenveense Duinen	0,06	0,19
Fochteloeerveen	0,13	0,17
Duinen Vlieland	0,11	0,15
Norgerholt	0,13	0,16
Rottige Meenthe & Brandemeer	0,10	0,12
Drentsche Aa-gebied	0,09	0,12
Holtingerveld	0,09	0,11
Weerribben	0,09	0,12
Witterveld	0,09	0,11
Dwingelderveld	0,09	0,11

Effecten

Om mogelijke effecten van stikstofdepositie goed te kunnen inschatten, is door middel van een Aerius berekening, op basis van de bekende emissiewaarden vanuit het plangebied, de gemiddelde toename berekend van de stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden rond het plangebied. De uitkomsten zijn weergegeven in tabel 3.1. Uit de tabel kan worden afgeleid dat de hoogste toename van de depositie kan worden gevonden in het Natura 2000-gebied Alde Feanen. De toename bedraagt hier voor het maximale alternatief 0,50 mol/ha/jaar. Uitgaande van de huidige depositie van ongeveer 1200 mol/ha/jaar in het Natura 2000-gebied Alde Feanen (zie gebiedsanalyse Alde Feanen op www.pas.natura2000.nl/pages/gebiedsanalyses) betekent dit een toename van ongeveer 0,04%. Bij een ongeveer gelijke achtergronddepositie, is de toename in de overige Natura 2000-gebieden dus beduidend lager dan 0,04%. Een dergelijke toename is zodanig gering dat ecologische effecten op de stikstofgevoelige habitattypen als gevolg van het bestemmingsplan ecologisch niet zijn te duiden.

In het kader van het nationale 'Programmatische Aanpak Stikstof (PAS)' worden er op landelijk niveau stikstofreducerende maatregelen genomen. Deze zullen in alle Natura 2000-gebieden leiden tot een lagere depositie dan in de referentiesituatie (zie Passende beoordeling Passende beoordeling PAS 2015-2021). Dit betekent dat de PAS bijdraagt aan een verlaging van de depositie in alle Natura 2000-gebieden van tabel 3.1. Een deel van deze afname wordt in het kader van de PAS gebruikt als ontwikkelingsruimte voor ruimtelijke ontwikkelingen die leiden tot stikstofdepositie. Daarnaast worden er in het kader van de PAS in alle Natura 2000-gebieden

herstelmaatregelen genomen om de negatieve effecten van stikstofdepositie tegen te gaan (zie de betreffende gebiedsanalyses van de Natura 2000-gebieden). Het landelijke PAS-programma leidt er dus toe dat, ondanks de realisatie van nieuwe projecten die stikstofdepositie veroorzaken, de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden niet worden aangetast (zie de Passende beoordeling PAS 2015-2021). Realisatie van de Zwette zal daarom niet leiden tot negatieve effecten op de stikstofgevoelige Natura 2000-habitattypen in de wijde omgeving van het plangebied. Er is dus geen knelpunt met de Wet natuurbescherming ten aanzien van Natura 2000-habitattypen.

Indirecte effecten

Niet-broedvogels

De ganzensoorten en Smient die zijn aangewezen als niet-broedvogels, slapen binnen de begrenzing van de Natura 2000-gebieden Groote Wielen en Alde Feanen en foerageren gedurende het winterhalfjaar op de agrarische percelen in de omgeving ervan. Het bestemmingsplangebied bevat geen agrarische percelen. Ook is er sprake van veel (menselijke) verstoring. Bovendien zijn er door mogelijk toekomstige ontwikkelingen binnen het bestemmingsplangebied geen negatieve effecten te verwachten op foerageergebied van aangewezen wintervogels in de omgeving van het plangebied. Het is daarom uit te sluiten dat er een ecologische relatie is tussen het bestemmingsplangebied en de aangewezen ganzensoorten en Smient. Om die reden veroorzaakt de aanleg en het gebruik van het bedrijventerrein geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van deze aangewezen natuurwaarden.

Meervleermuis

Een andere mobiele soort die is aangewezen voor beide Natura 2000-gebieden is de Meervleermuis. Deze soort gebruikt namelijk verblijfplaatsen in gebouwen (zoals in en rond Leeuwarden) en volgt vliegroutes over brede watergangen tussen deze verblijfplaatsen en de foerageergebieden in de Alde Feanen of de Groote Wielen. Het bestemmingsplangebied heeft mogelijk een ecologische relatie met het Natura 2000-gebied Groote Wielen of Alde Feanen. Dit heeft te maken met de mogelijkheid dat het Van Harinxmakanaal, dat grenst aan het bestemmingsplangebied, deel kan uitmaken van dergelijke vliegroutes. Het plangebied bevat geen gebouwen, dus geen mogelijkheden voor verblijfplaatsen van deze soort.

Meervleermuizen zijn gevoelig voor lichtverstoring. In het bestemmingsplan worden er voorwaarden opgenomen om te voorkomen dat het open water van het Van Harinxmakanaal wordt verstoord door licht. Dit geldt zowel voor de aanleg als het gebruik van het bedrijventerrein. Om deze reden zijn er als gevolg van lichtverstoring geen negatieve effecten te verwachten op vliegroutes van Meervleermuis. Er is daarom geen knelpunt met de Wet natuurbescherming ten aanzien van Meervleermuis.

Conclusie van de Voortoets

- In het bestemmingsplan worden er voorwaarden opgenomen om te voorkomen dat het open water van het Van Harinxmakanaal wordt verstoord door licht. Dit geldt zowel voor de aanleg als het gebruik van het bedrijventerrein. Om deze reden zijn er geen negatieve effecten te verwachten op vliegroutes van Meervleermuis als gevolg van lichtverstoring. Er is daarom geen knelpunt met de Wet natuurbescherming ten aanzien van Meervleermuis.
- Realisatie van de Zwette kan leiden tot een toename van de depositie van stikstof in de omliggende Natura 2000-gebieden. Deze toename is echter zodanig gering dat deze ecologisch niet is te duiden. Daarnaast worden er in het kader van de PAS maatregelen genomen waardoor, ondanks de realisatie van nieuwe projecten die stikstofdepositie veroorzaken, de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden niet worden aangetast. Realisatie van de

Zwette zal daarom niet leiden tot negatieve effecten op de stikstofgevoelige Natura 2000-habitattypen in de wijde omgeving van het plangebied.

- De overige functies in het bestemmingsplan veroorzaken geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van overige aangewezen natuurwaarden van de Natura 2000-gebieden 'Grote Wielen', 'Alde Feanen' en overige Natura 2000-gebieden. Dit geldt zowel voor de aanleg als het gebruik van het bedrijventerrein.

3.2 Ecologische Hoofdstructuur (EHS) / Natuurnetwerk Nederland (NNN)

In 2013 is het begrip Natuur Netwerk Nederland (NNN) geïntroduceerd door het Rijk. Het betreft de nieuwe naamgeving voor de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Omdat de provincie Fryslân de term EHS gebruikt, spreken wij in onderhavige rapportage ook van deze term. Het plangebied maakt geen deel uit van de (Provinciale) Ecologische Hoofdstructuur (PEHS). Dergelijke gebieden liggen op een afstand vanaf 3 km van het bestemmingsplangebied.

De bescherming van de EHS is tweeledig. Het eerste uitgangspunt is dat er geen verlies van oppervlakte mag plaatsvinden. Daarnaast mogen ingrepen in de nabijheid van de EHS geen negatieve effecten veroorzaken op de wezenlijke waarden van EHS-gebied. Deze wezenlijke waarden hebben veelal betrekking op de aanwezige natuurwaarden, maar aspecten als rust, openheid en duisternis vallen hier ook onder.

Door eventuele ontwikkelingen in het bestemmingsplangebied gaat er geen oppervlakte van EHS-gebied verloren. Ook zijn door de ligging en de relatief grote afstand van het plangebied ten opzichte van EHS-gebieden in de omgeving geen negatieve effecten te verwachten op de wezenlijke waarden daarvan. De conclusie van de beoordeling is derhalve, dat de ingrepen binnen het bestemmingsplangebied geen conflict veroorzaken met de betreffende regelgeving.

3.3 Overige vormen van gebiedsbescherming

Het bestemmingsplangebied maakt geen deel uit van overige wet- en regelgeving ten aanzien van natuur buiten de EHS, ganzenfoerageergebieden en weidevogelkansgebieden. Daardoor kan worden uitgesloten dat de beoogde ingrepen binnen het bestemmingsplangebied invloed zullen hebben op gebieden die door de provincie zijn aangewezen voor botanische waarden, weidevogels en/of foeragerende ganzen. De conclusie van de beoordeling is derhalve, dat de ingrepen binnen het bestemmingsplangebied geen conflict veroorzaakt met de regelgeving ten aanzien van gebieden met dergelijke vormen van gebiedsbescherming.

4. Soortbescherming en beoordeling

Soortbescherming is in Nederland sinds 1 januari 2017 vastgelegd in de Wet natuurbescherming (Wnb). Aan de Wet natuurbescherming zijn drie lijsten met soorten gekoppeld. Het gaat om artikel 3.1 waar soorten van de Vogelrichtlijn onder vallen, artikel 3.5 waar soorten van de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern en bijlage I bij het Verdrag van Bonn onder vallen en artikel 3.10 voor overige soorten. Soorten uit de eerste twee artikelen zijn daarmee Europees beschermd, terwijl soorten van artikel 3.10 nationaal beschermd zijn. Provincies hebben de mogelijkheid om voor soorten uit artikel 3.10 een vrijstelling te verlenen van enkele verbodsbepalingen. De Provincie Fryslân hanteert vanaf 1 januari 2017 een dergelijke lijst met (dier)soorten die een vrijstelling genieten bij o.a. ruimtelijke ontwikkeling.

Het plangebied bestaat voor een groot deel uit recentelijk afgegraven terrein. De kans op aanwezigheid van beschermde soorten is hierdoor klein. Toch kan op voorhand niet worden uitgesloten dat hier soorten aanwezig zijn die beschermd zijn volgens de Wet natuurbescherming.

Hieronder is beschreven welke beschermde soorten dat zijn, welke invloed mogelijke ruimtelijke ontwikkelingen in het bestemmingsplangebied op die soorten hebben en of dit volgens de Wet natuurbescherming leidt tot vervolgstappen.

4.1 Planten

Het grootste deel van het plangebied is recentelijk afgegraven waardoor hier geen vegetatie aanwezig is. Bovendien heeft het bestemmingsplangebied een voedselrijke bodem waardoor ook in de toekomst geen beschermde plantensoorten worden verwacht. De aanleg en het toekomstig gebruik van het bedrijventerrein veroorzaken daarom geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van beschermde plantensoorten.

4.2 Ongewervelde diersoorten

De wettelijk beschermde ongewervelde diersoorten die in Nederland voorkomen, zoals bepaalde soorten dagvlinders, libellen en waterorganismen, stellen zeer specifieke eisen aan hun leefgebied, die vaak alleen te vinden zijn in natuurgebieden. Gezien het ontbreken van dergelijke ecologische randvoorwaarden in het bestemmingsplangebied en volgens de geraadpleegde verspreidingsgegevens (NDFF, De Boer 2014), worden hier geen wettelijk beschermde ongewervelde diersoorten verwacht. De aanleg van het bedrijventerrein en eventuele toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen binnen de kaders van het nieuwe bestemmingsplan veroorzaken daarom geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van beschermde ongewervelde diersoorten.

4.3 Vissen

In de nulsituatie zijn alle sloten gedempt. De verdere aanleg van het bedrijventerrein en het gebruik zal daarom niet leiden tot negatieve effecten op vissen. De aanleg en het toekomstig gebruik van het bedrijventerrein veroorzaken daarom geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van vissen.

4.4. Amfibieën

Uit verspreidingsgegevens van amfibieën blijkt dat in de omgeving van het plangebied verscheidene soorten amfibieën voorkomen, zoals Gewone pad en Bruine kikker (van Delft *et al.* 2015, NDFF). Het betreft soorten van artikel 3.10 die door de Provincie Fryslân zijn opgenomen in een 'vrijstellingslijst'. Voor deze amfibieënsoorten geldt bij de uitvoering van ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van enkele verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Behalve de Zorgplicht, zijn ten aanzien van deze soorten geen overige maatregelen voorgeschreven om negatieve effecten te beperken. De aanleg en eventuele toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen binnen de kaders van het nieuwe bestemmingsplan veroorzaken daarom geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van deze beschermde amfibieënsoorten.

Andere soorten amfibieën waarvoor geen vrijstelling geldt, of soorten die vallen onder artikel 3.5 Wnb, komen niet in het plangebied voor, aangezien het plangebied niet voldoet aan de habitateisen van dergelijke soorten. Wel dient bij het uitvoeren van ingrepen in of aan de watergang rekening te worden gehouden met de zorgplicht.

4.5 Reptielen

Uit de verspreidingsgegevens blijkt dat in de omgeving van het bestemmingsplangebied geen reptielen voorkomen (van Delft *et al.* 2015). Het plangebied voldoet niet aan de habitateisen van dergelijke soorten. De aanleg en eventuele toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen binnen de kaders van het nieuwe bestemmingsplan veroorzaken daarom geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van reptielen.

4.6 Vogels

Het bestemmingsplangebied bestaat voor een groot deel uit recentelijk ontgraven terrein. Het plangebied biedt broedgelegenheid voor soorten, zoals Scholekster en Kievit.

Broedvogels algemeen

In het plangebied is gelegenheid voor broedende vogels. Bij de verdere aanleg van het bedrijventerrein moet volgens de Wet natuurbescherming rekening worden gehouden met het broedseizoen van vogels. De Wet natuurbescherming kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is, dat aangetast kan worden. Aantasting van broedgevallen is niet toegestaan vanuit de Wet natuurbescherming en hiervoor wordt in principe ook geen ontheffing verleend.

Er zijn verschillende mogelijkheden om conflicten met de Wet natuurbescherming ten aanzien van broedende vogels te voorkomen. De meest zekere optie is het plannen van werkzaamheden buiten het broedseizoen. Er kan eventueel vooraf aan het broedseizoen worden gestart met de werkzaamheden, waardoor broedpogingen in het werkgebied achterwege zullen blijven door de verstoring die daarvan uitgaat. Ook kunnen vooraf aan het broedseizoen eventueel geschikte broedplaatsen worden verwijderd. Broedgevallen dienen verder te worden voorkomen door geen geschikte plaatsen voor nesten te laten ontstaan. Mochten er toch vogels tot broeden komen die door de werkzaamheden kunnen worden verstoord, dan ontstaat er een conflict met de Wet natuurbescherming en moeten de versturende werkzaamheden gestaakt worden tot na de broedperiode van de betreffende soort(en).

Jaarrond beschermde nestplaatsen

Buiten het broedseizoen vallen de meeste nestplaatsen niet onder de bescherming van de Wet natuurbescherming, maar een aantal vogelsoorten maakt gedurende het gehele jaar gebruik van de nestplaats of keert jaarlijks terug op dezelfde plaats bijvoorbeeld. Hun nesten en de functionele leefomgeving daarvan worden daarom het gehele jaar beschermd. In augustus 2009 is onder de Flora- en faunawet een indicatieve lijst opgesteld van soorten met jaarrond beschermde nestplaatsen. Deze lijst is per 1 januari 2017 onveranderd overgenomen bij de Wet natuurbescherming.

Uit het veldbezoek blijkt dat binnen het bestemmingsplangebied geen nesten van vogelsoorten met jaarrond beschermde nestplaatsen aanwezig zijn. In de omgeving van het plangebied zijn dergelijke nestplaatsen wel aanwezig, zoals de Roekenkolonie bij de Zwettebrug (Stoker 2014). Het plangebied is echter ongeschikt als foerageergebied voor Roek. De aanleg van het bedrijventerrein en eventuele toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen binnen de kaders van het nieuwe bestemmingsplan veroorzaken geen negatieve effecten op jaarrond beschermde nestplaatsen in de omgeving. Er is daarom geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van jaarrond beschermde nestplaatsen.

Samenvattend

Ten aanzien van broedvogels binnen en nabij het plangebied veroorzaken activiteiten binnen de kaders van het nieuwe bestemmingsplan geen conflict met de Wet natuurbescherming, mits verstoring van broedende vogels en hun nesten wordt voorkomen. Hierboven is beschreven hoe aan die voorwaarde kan worden voldaan.

4.7 Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn beschermd onder artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Hierdoor gelden voor deze soorten striktere beoordelingscriteria bij ontheffingsaanvragen dan bij de meeste andere beschermde zoogdiersoorten.

Er zijn volgens de verspreidingsgegevens tien verschillende vleermuissoorten in de gemeente Leeuwarden waargenomen. Deze zijn: Gewone baardvleermuis, Franjestaart, Watervleermuis, Meervleermuis, Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger, Tweekleurige vleermuis, Rosse vleermuis en Gewone grootoorvleermuis. Een aantal van deze soorten kan het plangebied of de directe omgeving ervan gebruiken als deel van hun leefgebied. Het gaat om Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger, Meervleermuis en Watervleermuis. De overige vleermuissoorten worden niet in het bestemmingsplangebied verwacht, omdat de omgeving niet aan de habitateisen van deze soorten voldoet.

Voor vleermuizen zijn drie elementen van het leefgebied te onderscheiden die van groot belang zijn voor de functionaliteit ervan. Deze zijn: verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden. Het bestemmingsplangebied kan ten aanzien van deze drie elementen van belang zijn voor bovengenoemde soorten.

Verblijfplaatsen

Binnen het plangebied zijn geen gebouwen of bomen aanwezig. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen is daarom uitgesloten.

Vliegroutes

Vleermuizen volgen lijnvormige landschapselementen in het landschap (zoals bomenrijen, rietkragen en kanalen), waarlangs zij zich kunnen oriënteren bij verplaatsingen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Vliegroutes zijn alleen door vleermuizen in gebruik tijdens de periode waarin deze dieren actief zijn, dus gedurende de periode van mei tot oktober.

Langs het bestemmingsplangebied ligt het Van Harinxmakanaal. Er is een gerede kans dat het kanaal als vliegroute wordt gebruikt door Watervleermuis en Meervleermuis. Meervleermuizen zijn gevoelig voor lichtverstoring. In het bestemmingsplan worden er voorwaarden opgenomen om te voorkomen dat het open water van het Van Harinxmakanaal wordt verstoord door licht. Dit geldt zowel voor de aanleg als het gebruik van het bedrijventerrein. Om deze reden zijn er geen negatieve effecten te verwachten op vliegroutes van Meervleermuis en Watervleermuis en is er geen knelpunt met de Wet natuurbescherming ten aanzien van deze soorten.

Foerageergebied

Het bestemmingsplangebied is geschikt als foerageergebied voor verscheidene soorten vleermuizen. Foerageergebieden zijn alleen door vleermuizen in gebruik tijdens de periode waarin deze dieren actief zijn, dus gedurende de periode van mei tot oktober.

In veel gevallen treedt bij ruimtelijke ontwikkeling geen substantiële aantasting van bestaand foerageergebied op, omdat de meeste vleermuizen die boven land foerageren een uitgebreid foerageergebied hebben en de oppervlakte van de locatie waar de ingreep plaatsvindt, in verhouding daarmee (zeer) klein is. Dit geldt ook ten aanzien van activiteiten binnen het bestemmingsplangebied.

Samenvattend

- In het bestemmingsplan worden er voorwaarden opgenomen om te voorkomen dat het open water van het Van Harinxmakanaal wordt verstoord door licht. Dit geldt zowel voor de aanleg als het gebruik van het bedrijventerrein. Om deze reden zijn er geen negatieve effecten te verwachten op vliegroutes van Meervleermuis en Watervleermuis door lichtverstoring. Er is daarom geen knelpunt met de Wet natuurbescherming ten aanzien van deze soorten.
- Het bestemmingsplan veroorzaakt geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van verblijfplaatsen en foerageergebied van vleermuizen.

4.8 Zoogdieren

Zoogdiersoorten artikel 3.5 Wnb (exclusief vleermuizen)

Soorten die worden beschermd volgens artikel 3.5 Wnb, zoals de Noordse woelmuis komen niet voor in de omgeving van het plangebied. Bovendien voldoet het plangebied niet aan de habitateisen van dergelijke soorten. De aanwezigheid van deze soorten kan daarom worden uitgesloten. Eventuele toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen binnen de kaders van het nieuwe bestemmingsplan veroorzaken daarom geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van betreffende beschermde zoogdiersoorten.

Overige zoogdiersoorten artikel 3.10 Wnb

Binnen het bestemmingsplangebied komen diverse soorten zoogdieren voor, zoals Haas, Mol, en verschillende (spits)muizensoorten (Melis 2012). Het betreft soorten van artikel 3.10 die door de Provincie Fryslân zijn opgenomen in een 'vrijstellingslijst'. Voor vrijgestelde zoogdiersoorten geldt bij de uitvoering van ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van enkele verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Behalve de Zorgplicht, zijn ten aanzien van deze soorten geen overige maatregelen voorgeschreven om negatieve effecten te beperken. De aanleg van het bedrijventerrein en eventuele toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen binnen de kaders van het nieuwe bestemmingsplan, veroorzaken daarom geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van de betreffende beschermde zoogdiersoorten.

Soorten waarvoor geen vrijstelling geldt, zoals Das, Boomarter en Eekhoorn komen niet in en rond het bestemmingsplangebied voor.

Conclusie

De plannen veroorzaken geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van de overige zoogdiersoorten (exclusief vleermuizen).

5. Conclusies

Deze ecologische beoordeling van het nieuwe bestemmingsplan Zwette 6 te Leeuwarden leidt tot de volgende conclusies:

Voortoets Natura 2000

De conclusies van de Voortoets zijn als volgt:

- In het bestemmingsplan worden er voorwaarden opgenomen om te voorkomen dat het open water van het Van Harinxmakanaal wordt verstoord door licht. Dit geldt zowel voor de aanleg als het gebruik van het bedrijventerrein. Om deze reden zijn er geen negatieve effecten te verwachten op vliegroutes van Meervleermuis als gevolg van lichtverstoring. Er is daarom geen knelpunt met de Wet natuurbescherming ten aanzien van Meervleermuis.
- Realisatie van de Zwette kan leiden tot een toename van de depositie van stikstof in de omliggende Natura 2000-gebieden. Deze toename is echter zodanig gering dat deze ecologisch niet is te duiden. Daarnaast worden er in het kader van de PAS maatregelen genomen waardoor, ondanks de realisatie van nieuwe projecten die stikstofdepositie veroorzaken, de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden niet worden aangetast. Realisatie van de Zwette zal daarom niet leiden tot negatieve effecten op de stikstofgevoelige Natura 2000-habitattypen in de wijde omgeving van het plangebied.
- De overige functies in het bestemmingsplan veroorzaken geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van overige aangewezen natuurwaarden van de Natura 2000-

gebieden 'Grote Wielen', 'Alde Feanen' en overige Natura 2000-gebieden. Dit geldt zowel voor de aanleg als het gebruik van het bedrijventerrein.

Overige gebiedsbescherming

Het nieuwe bestemmingsplan veroorzaakt geen conflict met de wet- en regelgeving ten aanzien van overige vormen van gebiedsbescherming (Ecologische Hoofdstructuur, aangewezen ganzenfoerageergebied en weidevogelgebied).

Soortbescherming

De conclusies in het kader van de Wet natuurbescherming zijn als volgt:

- In het bestemmingsplan worden er voorwaarden opgenomen om te voorkomen dat het open water van het Van Harinxmakanaal wordt verstoord door licht. Dit geldt zowel voor de aanleg als het gebruik van het bedrijventerrein. Om deze reden zijn er geen negatieve effecten te verwachten op vliegroutes van de zwaar beschermde Meervleermuis en Watervleermuis als gevolg van lichtverstoring. Er is daarom geen knelpunt met de Wet natuurbescherming ten aanzien van deze soorten.
- De beoogde herinrichting veroorzaakt geen conflict met de Wet natuurbescherming, mits voorkomen wordt dat de beoogde werkzaamheden verstoring veroorzaken van broedende vogels en hun nesten. In paragraaf 4.6 is beschreven hoe aan deze voorwaarde kan worden voldaan.

Bronnen

- Boer, E.P. de, E. van Hijum, C. Brochard & R. Bonne van Seijen. 2014. Libellenrijk Fryslân. Mei ljochtsjende wjukken oer it wetter. Bureau Faunax, Gorredijk.
- Delft, J.J.C.W. van, J. Kranenbarg, A. de Bruin & P. Frigge 2015. Waarnemingenoverzicht 2014. Bijlage bij RAVON 59, jaargang 17 nummer 4. RAVON, Nijmegen.
- Koopmans M. 2011. Ecologische beoordeling Haak om Leeuwarden Midden. Systeem 11-37-WN/11-38 WN. A&W-rapport 1744. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.
- Melis, J. 2012. Werkatlas Zoogdieren van Friesland. Januari 2012. Zoogdieratlas.nl Friesland.
- Prescher, J.A. & P. Biezenaar 2016. Ecologische beoordeling gebiedsherstel van twee gronddepots, project Haak om Leeuwarden. A&W-notitie 2032. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.
- Schut J. 2012. Visonderzoek Systeem Realisatie Haak Midden, geactualiseerde versie november 2012. Rapportagebrief 1835/22082012/JS d.d. 22 augustus 2012. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.
- Stoker, O. 2014. Ecologische beoordeling van de gebiedsinrichting rondom de Haak om Leeuwarden. A&W-notitie 2032_25. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.
- Strijkstra, R.J. 2011. Ecologische beoordeling bestemmingsplan Newtonpark 1,2 en 3 (gemeente Leeuwarden). A&W-notitie 1699lwd. Altenburg & Wymenga bv, Feanwâlden.

Websites

Provincie Fryslân

Nationale databank Flora en Fauna (NDFF)